Balio Sruogos laiškas Vandai Daugirdaitei, 1923-11-20, iš Miuncheno – į Būgius

Mano Vandukėli, / Ir vėl taip ilgai, taip ilgai iš tavęs jokio laiškelio!

Mano Vandukėli,

Ir vėl taip ilgai, taip ilgai iš tavęs jokio laiškelio! Aš taip laukiu! Taip laukiu! Ir aš tau kiek ilgiau nerašiau – bet man buvo vis tik negerai. Jau seniau buvau kiek peršalęs, bet tuomet neguliau į lovą. Bet pereitą savaitę vis tik buvau priverstas atsigulti. Išgulėjau 3 dienas lovoj ir pora dienų prasislankiojau po kambarį. Nieko ypatingo, tiktai peršalau. Temperatūra buvo pakilusi aukščiau 39. Baisiausios slogos, kosulys, ir paprastai kaip yra – bronchitas su tų nelemtingų gerklės guzų uždegimu. Vakar popiet jau pradėjau išeit – buvau universitete. Šiandie visa diena vaikščioju. Buvau net pas profesorį, [1] kuris mane daugely dalykų nuramino. Tik man baisiai liūdna, kad iš tavęs nieko neturiu. Ir jaučiuos toks užmirštas, toks apleistas. Kol sveikas esu – daug kam reikalingas. Bet kai man reikalinga kiek pagalbos – niekas nei geru žodžiu neaplanko. Ir aš taip laukiau iš tavęs laiškelio, bet nieko nieko negaliu sulaukti. Ir nebegalėjau daugiau namie sėdėti. Taip tuščia, klaiku, ir galva taip ūžia. Nejau Tau, Vandukai, taip sunku nors keletą žodelių parašyti! Tarytum aš būčiau tolimas – ne savas! Nejau Tu[,] Vandukai[,] negirdi manęs, nepasiilgsti!

Kad sveikas tik būčiau (šiandie jau geriau, bet gerklė dar skauda ir galva ūžia), tai juk už 21/2 mėnesio pasibaigtų visas užuomaršos skurdas ir ilgesio gailesys, kad tik sveikas būčiau! Bet man taip liūdna, ir toks apleistas jaučiuos, kad negaliu surinkti pajėgų dirbti!

Pagal mano apskaitymą, kvotimus aš turėčiau išlaikyti. Slavistiką – beveik žinau, germanistiką – šį mėnesį turiu baigti, gal dar užsitęs ji kelios dienos gruodžio mėn. Filosofiją – gruodžio mėnesį visai lengvai įveiksiu. Sausio mėn. visą išsamiai atkartosiu – ir vasario laikysiu. [2] Be to[,] noriu vakarais parašyti keletą didesnių straipsnių „Naujie.“, kad mes pradžioj būtumėm kiek laisvesni. [3] Aš taip laukiu vasario mėnesio, taip laukiu, taip tuo tik ir gyvenu. Ir kai nesulaukiu iš tavęs jokios žinutės – pati žinai, kokios mintys gali ateiti, kai dar kelios dienos lovoj ir karšty! Aš nieko blogo nenoriu manyti, bet kai tavo laiškai tokie reti – ir mes taip senai kartu bebuvom – ką aš žinau – Vandukai – Vandukai!

Dabar sėdžiu seminare. Užeisiu dar, kad iškoreguotų mano prašymą dėl kvotimų, [4] kurį paduosiu ketvirtadienį, ir eisiu namo – į lovą – man vis tik dar labai negerai. Gal negerai, kad užtęsiau ir seniau neatsiguliau – bet dabar jau vėlu gailėtis.

Ar gausiu iš tavęs nors rytoj rytą laiškelį? Ar vėl taip būsiu vienas – vienas – apleistas? – –

Ach, Vandukėli mano!

Bal

Antradienis[.]

20/XI 23

KOMENTARAI

[1] Erich Berneker (1874–1937), vokiečių kalbininkas, Balio Sruogos disertacijos vadovas Miuncheno universitete.

[2] „Egzaminai buvo paskutinis B. Sruogos studijų etapas, ir vienas nemaloniausių. Laikė tris dalykus: slavų gramatiką (pas E. Bernekerį), vokiečių literatūrą (pas F. Munkerį) ir filosofiją (pas Boimkerį). Ypač baugino pirmasis, kuriam reikėjo aprėpti gausybę medžiagos. Todėl paskutiniaisiais 1923 m. mėnesiais – lapkritį, gruodį ir sausį – B. Sruoga metė visus kitus užsiėmimus ir, sukaupęs valią, dirbo – į pabaigą net iki 14–15 valandų per parą. Paskutinį studijų tašką padėjo 1924 m. vasario 8 d. Egzaminai praėjo lengviau, negu tikėjosi: su senuku filosofu visą valandą „provijo štukas“, su literatūros profesorium pasiginčijo apie mėgstamus S. Georgę, R. Rolaną ir Š. van Lerbergą, šiek tiek kliuvo tik gramatika – „kad ją kur galas““ (Algis Samulionis, *Balys Sruoga*, Vilnius: Vaga, 1986, p. 133).

[3] Balys Sruoga parašė keletą straipsnių apie istorinę situaciją, politinę padėtį Vokietijoje: Mucius Scevola, „Vokietijos galas“, in: *Naujienos*, Čikaga, 1923-11-23, 24, 26, 27, 28, Nr. 277–281, p. 4; Mucius Scevola, „Laiškai iš Vokietijos (Hitlerio–Lüdendorfo „Revoliucija“ Bavarijoje. – Atbalsiai. Atgarsiai)“, in: *Naujienos*, Čikaga, 1923-12-04, Nr. 285, p. 4. Balys Sruoga apibūdino vokiečių požiūrį į svetimtaučius, aprašė jų likimą Vokietijoje po Hitlerio revoliucijos: Mucius Scevola, „Apie auslenderius ir juodąją biržą“, in: *Naujienos*, Čikaga, 1923-12-28, Nr. 305, p. 4.

[4] Balio Sruogos prašymas Filosofijos fakulteto dekanui laikyti daktaro egzaminus (pagrindinę discipliną slavų filologiją ir šalutines – vokiečių literatūros istoriją ir filosofiją), Miunchenas, 1923-11-21, [pasirašytas mašinraštis], in: LLTI BR, f. 53, b. 1341, l. 8r.